International Federation of Accountants

529 Fifth Avenue, 6th Floor, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.ifac.org

Mažesnių įmonių audito kokybės gerinimas ir veiksmingumo didinimas

TBF MVAĮ komiteto nario
Philo Cowperthwaite
straipsnis

© 2012 m., autorinės teisės priklauso Tarptautiniai buhalterių federacijai (toliau – TBF). Visos teisės saugomos. Galima naudoti tik TBF leidus. Norint gauti leidimą kopijuoti, saugoti, perduoti ar kitaip panašiai panaudoti šį dokumentą, rašyti adresu: permissions@ifac.org. Šį dokumentą iš anglų kalbos į lietuvių kalbą išvertė Lietuvos auditorių rūmai. TBF neprisiima atsakomybės už išversto teksto tikslumą ir išsamumą bei dokumento tolesnį naudojimą.

Copyright © June 2013 by the International Federation of Accountants (IFAC). All rights reserved. Used with permission of IFAC. Contact permissions@ifac.org for permission to reproduce, store, or transmit this document. This publication has been translated from the English language into Lithuanian by Lithuanian Chamber of Auditors (LCA). IFAC assumes no responsibility for the accuracy and completeness of the translation or for actions that may ensue as a result thereof.

Mažesnių įmonių audito kokybės gerinimas ir veiksmingumo didinimas

TBF MVAĮ komiteto nario Philo Cowperthwaite straipsnis

Per pastaruosius keletą metų audito ir finansinės atskaitomybės standartai buvo keičiami itin sparčiai, nuolat sudėtingėjo ir galėjo turėti nevienodos įtakos mažesnėms audito įmonėms, paprastai audituojančioms mažesnes įmones. Šią naštą dar labiau apsunkina sudėtinga ekonominė aplinka, dėl kurios klientai daro spaudimą apskaitos specialistams ir reikalauja sumažinti savo įkainius. Todėl audito įmonėms tapo sunkiau pakankamai uždirbti iš audito veiklos.

Tačiau yra gerų žinių – patobulinus naujausias technologijas ir pagerinus procesus, audito įmonės gali automatizuoti savo veiklą ir ne tik pagerinti savo audito kokybę bei padidinti veiksmingumą, bet ir sumažinti sąnaudas bei dirbti pelningai.

Geresnė audito kokybė

Automatizavus mikro-įmonės audito procesus atsiranda galimybė pagerinti audito kokybę audito įmonės ir atskirų audito užduočių lygmenyje. Naudojant standartizuotus šablonus audito įmonės lygmeniu galima užtikrinti, kad kiekvienas audito etapas bus atliktas iki galo. Individualūs patikrinimo lapai gali būti naujinami, kai to reikia, ir įtraukiami į atskiras audito užduočių bylas kiekvienos audito užduoties pradžioje.

Be to, automatizavus failus, galima gerokai pagerinti kokybę audito užduoties lygmeniu. Importuojant duomenis iš vienos taikomosios programos į kitą, pašalinamos duomenų perkodavimo klaidos ir gali būti daroma mažiau grupavimo ir aritmetinių klaidų.

Perspėjimas: kadangi kiekvienas auditas yra išskirtinis, įsitikinkite, ar individualizavote visas bylas. Iš pradžių būtų naudinga parengti bendrą audito įmonėje taikomą šabloną, tačiau tai bus tik pradžia. Bylų individualizavimas atsižvelgiant į, pavyzdžiui, pramonės šakos ypatybes ir vidaus kontrolės sistemą, yra labai svarbus procesas automatizuojant pagrindinius dokumentus.

Užduoties veiksmingumo didinimas

Dažniausiai apčiuopiami audito rezultatai, pateikti skirtingose audito bylose, yra panašūs: atskiros audito įmonės paprastai naudoja panašios struktūros bylas ir panašius patikrinimo lapus bei formas. Be to, turint komercinio audito bylą, skaičiuoklę, teksto apdorojimo įrangą ir duomenų bazių valdymo platformas galima be trikdžių ir greitai perkelti duomenimis iš klientų bylų į programas. Visos šios funkcijos nėra naujos, tačiau ar naudojatės visa jų teikiama nauda? Yra daugybė lengvai įgyvendinamų būdų padidinti kiekvienos mikro-įmonės audito veiksmingumą. Tereikia būti išradingiems ir naudoti vaizduotę. Štai keletas pasiūlymų.

Etapas prieš užduoties atlikimą

Naudodami mikro-įmonių audito užduotims skirtą ir įperkamą programinę įrangą galite:

- akimirksniu perkelti praėjusių metų elektroninės bylos duomenis;

- paskambinti klientui arba išsiųsti el. laišką ir susitarti dėl laiko bei paklausti, ar praėjusiais metais buvo kokių nors svarbių įvykių (pokyčių); ir
- tarkime, jei jų nebuvo, išsiųsti sutartį dėl užduoties, laišką dėl audito strategijos ir reikalingų medžiagų sąrašą, kurių jums reikės nuvykus pas klientą ir pradėjus auditą. Šie dokumentai jau buvo parengti atlikus bylos naujinimą.

Užduoties duomenų apdorojimas ir tvarkymas

Pradėję etapą prieš užduoties atlikimą, paprašykite kliento el. paštu išsiųsti bandomąjį balansą tokiu formatu, kuriuo galėtumėte importuoti į savo audito bylą.

Duomenų rinkimo vietoje etapas

Tinkamai automatizuotas mikro-įmonės auditas galėtų vykti pagal tokią programą:

į kliento biurą atvykite turėdami audito bylą, į kurią buvo perkelti praėjusių metų duomenys. Po pirmojo pasitarimo su klientu dar kartą atnaujinkite perkeltus praėjusių metų tvarkaraščius ir dokumentuokite informaciją apie kliento verslo tam tikroje pramonės šakoje, aplinkos ir įmonės kontrolės sistemos pokyčius per praėjusius metus.

Remdamiesi importuotu bandomuoju balansu nustatykite, kaip bus skaičiuojamas užduoties ir darbinis reikšmingumas bei imties dydžiai.

Peržiūrėkite keleto metų sąskaitų analizes (pvz., tokio pagrindinio rodiklio, kaip bendrojo pelno procentas, analizę). Galite nustatyti, kad jos būtų atliktos iš anksto.

Atspausdinkite reikalingus patvirtinimus, kuriuos galėsite pasirašyti kliento biure.

Patikrinkite, ar visi iš praėjusių metų perkelti užduoties patikrinimo lapai yra aktualūs ir išsamūs. (Dar vienas perspėjimas: stenkitės nekartoti praėjusiais metais atliktų procedūrų prieš tai jų profesionaliai neįvertinę).

Kai reikia, kliento biure nustatykite pagrindinius dalykus dėl vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų informavimo, kuris yra būtinas pagal 260-ąjį TAS „Už valdymą atsakingų asmenų informavimas“ ir 265-ąjį TAS „Už valdymą atsakingų asmenų ir vadovybės informavimas apie vidaus kontrolės trūkumus“, ir peržiūrėkite juos kartu su klientu, siekdami įsitikinti, kad jūsų duomenys yra teisingi.

Nuomonės susidarymo etapas

Peržiūrėkite vietoje surinktos medžiagos analitinę apžvalgą, kuri buvo automatiškai atnaujinta pagal jūsų audito koregavimus.

Klientui el. paštu išsiųskite kreguotą bandomąjį balansą ir siūlomus audito koregavimus.

Klientui el. paštu išsiųskite pareiškimų laišką ir atnaujintą audito rezultatų santrauką, parengtą pagal 260-ąjį TAS.

Atitinkamiems darbuotojams prisiėmus atsakomybę už finansines ataskaitas, el. paštu (paprastu paštu) išsiųskite pasirašytos auditoriaus išvados egzempliorių ir sąskaitą faktūrą.

Remiantis prieš tai pateikta informacija, galima daryti prielaidą, kad jūs skyrėte laiko visų kliento bylų duomenims standartizuoti. Klientų pavadinimų ir adresų laukai, metų pabaigos ir kitos datos bei kiti standartiniai dokumentai gali būti talpinami pagrindinėje byloje, kurioje yra atskiri susirašinėjimo, planavimo sąrašų ir pan. šablonai. Standartizavimas visos audito įmonės lygmeniu labai svarbus tada, kai norite, kad automatizavimas būtų ypač veiksmingas.

Sužinokite apie automatizavimo procesą

Prieš pradėdami net ir paprasčiausią automatizavimo procesą sužinokite apie daugybę pavojų:

1) būkite realistai. Pradinis automatizavimo procesas greičiausiai užtruks ilgiau nei manėte;
2) iš anksto jam skirkite laiko, kad galėtumėte tinkamai įvykdyti. Jei jūsų šablone yra klaida, jums teks ją taisyti kiekvieną kartą, kai jį naudosite. Dėl to smarkiai padidėja automatizavimo sąnaudos;
3) automatizuodami visų klientų bylas laikykitės nuoseklumo. Per kiekvieną mikro-įmonės audito užduotį nereiks iš naujo išradinėti dviračio, jei naudosite standartinius analitinių procedūrų tvarkaraščių, finansinių ataskaitų, ataskaitų kodavimo ir bylų indeksavimo šablonus.

Santrauka

Audito veiklos automatizavimas yra įtemptas darbas, kuriam atlikti būtini vadovavimo projektui įgūdžiai ir daugybė laiko, kurį turėtų skirti aukštesnio lygio audito įmonės vadovybė. Jei turite būdų tam įvykdyti, automatizavimas jums ilgą laiką ir daugybę kartų teiks naudos.

TBF šaltiniai

TBF turi įvairiausių nemokamų šaltinių ir priemonių, įskaitant vadovus ir straipsnius, kuriuos naudojant galima įvykdyti audito ir kokybės kontrolės standartų keliamus reikalavimus: Žr. „Šaltiniai ir priemonės“, kuriuos rasite www.ifac.org/SMP.